

Overførsel af retsforfølgning i Norden

Revideret 3. marts 2016

27.06.2025: De nordiske Rigsadvokater har den 9. juni 2025 indgået en ny aftale om overførsel af retsforfølgning mellem de nordiske lande. Aftalen erstatter den tidligere aftale fra 1970 med efterfølgende tillæg.

Rigsadvokatmeddelelsesafsnittet om Overførsel af retsforfølgning i Norden vil blive opdateret snarest.

1. Overblik og tjekliste

Afsnittet om overførsel af retsforfølgning i Norden beskriver, hvilke regler der gælder mellem de nordiske lande (lovvalg), når en straffesag ønskes overført til et andet nordisk land.

En begæring om overførsel af retsforfølgning kan være relevant i en straffesag, hvis sigtede har fast bopæl i et andet land, og retsforfølgningen mest hensigtsmæssigt finder sted i dette land, f.eks. fordi bevisførelsen i sagen ikke nødvendiggør, at sagen føres ved de danske domstole. Det kan være i tilståelsessager eller i sager, hvor sagens vidner og andre hovedbeviser befinder sig i det andet land. Det er en betingelse for overførsel, at overtrædelsen er strafbar også efter lovgivningen i det land, som sagen ønskes overført til.

En begæring om overførsel af retsforfølgning kan endvidere være et alternativ til udlevering i sager, hvor der ikke vurderes at være grundlag for en udleveringsbegæring, f.eks. fordi sagen ikke er alvorlig nok til at begære sigtede varetægtsfængslet.

Forfølgningen af narkotikasager, som ikke skønnes at ville medføre fængselsstraf, skal i almindelighed søges overført til det land, hvor den mistænkte er bosat. Dette gælder dog ikke, hvis væsentlige grunde taler imod overførsel, f.eks. hensyn til bevisførelsens gennemførelse eller til samlet behandling af en sag, der også omfatter anden kriminalitet.

Det bemærkes, at ingen form for sanktion - heller ikke advarsel - skal anvendes før overførslen. Narkotika kan beslaglægges med henblik på eventuel senere udlevering til hjemlandets myndigheder efter nærmere aftale med disse.

Reglerne nedenfor i pkt. 3 (forberedelse) om proceduren for fremsættelse af begæring om overførsel af retsforfølgning mellem de nordiske lande gælder i alle tilfælde imellem de nordiske lande. Der henvises i øvrigt til pkt. 4 (jura) for en gennemgang af reglerne om overførsel af retsforfølgning mellem de nordiske lande.

2. *Politiets efterforskning og sagsbehandling*

3. Forberedelse

3.1. Begæringens indhold

En begæring om overførsel af retsforfølgning skal indeholde:

1. oplysninger om den mistænkte navn, alder, nationalitet og bopæls- eller opholdssted,
2. lovovertrædelsens beskaffenhed, tid og sted for denne og

3. de straffebestemmelser, som i gerningslandet er anvendelige på forholdet.

Hvis begæringen fremsættes telefonisk, skal den straks bekræftes skriftligt.

Med begæringen skal følge alle tilgængelige dokumenter i sagen. Ønsker det anmodede land yderligere oplysninger, skal disse eftersendes snarest.

Begæring om overtagelse af retsforfølgning og sagens dokumenter skal sendes på et af følgende sprog:

- Til Danmark: på dansk, norsk eller svensk.
- Til Finland: på finsk eller svensk.
- Til Island: på islandsk, dansk, norsk eller svensk.
- Til Norge: på norsk, dansk eller svensk.
- Til Sverige: på svensk, dansk eller norsk.

Er dokumenterne ikke affattet på et af de her krævede sprog, skal de oversættes.

3.2. Fremsendelse af begæring om overførsel

En begæring om overførsel af retsforfølgning **fra Danmark** fremsættes af politidirektøren.

Begæring **til Norge** sendes til politidirektøren i den politikreds, hvor den mistænkte bor eller opholder sig. Er det ikke bekendt, til hvilken politikreds mistænktens bopæls- eller opholdssted hører, sendes begæringen til rigsadvokaten i Norge.

Begæring **til Finland eller Sverige** sendes til anklagemyndigheden i det distrikt, hvor den mistænkte er bosat eller opholder sig. Kender man ikke den mistænktens bopæls- eller opholdssted hører, sendes begæringen til rigsadvokaten/ riksåklagaren.

Begæring **til Island** sendes til rigsadvokaten.

Adresser:

Finland	Riksåklagaren, PB 333, 00181Helsingfors	Link til oversigt over lokale advokaturer. Link til adresser på juridiske myndigheder.
Norge	Riksadvokaten, Postboks 8002 Dep, NO-0030, Norge.	Link til oversigt over politikredse.
Island	Ríkissaksóknari, Hverfisgata 4 – 6, 150 Reykjavík, Island	

Sverige	Riksåklagaren, PB 5553, 114 85 Stockholm	Link til oversigt over lokale advokaturer.
---------	---	--

3.3. Orientering om overtagelse af straffesag

Hvis en af de i pkt. 3.2. nævnte myndigheder finder, at der foreligger grund til i eget land at indlede retsforfølgning mod en person for en strafbar handling begået i et andet nordisk land, bør vedkommende myndighed underrette den tilsvarende myndighed i gerningslandet herom.

4. Jura

Siden 1970 har der mellem de nordiske lande foreligget en samarbejdsaftale om retsforfølgning i et andet nordisk land end der, hvor den straffbare handling er begået, jf. [cirkulæreskrivelse nr. 11336 af 30. december 1970](#). Cirkulæreskrivelsen er senere ændret ved [cirkulæreskrivelse af 23. oktober 1972 om ændring i samarbejdsaftalen](#).

Danmark har endvidere tiltrådt Den europæiske konvention af 15. maj 1972 om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Konventionen blev gennemført i dansk ret ved [lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager](#) og trådte i kraft den 30. marts 1978.

Blandt de nordiske lande har Danmark, Sverige og Norge foreløbigt ratificeret den europæiske konvention. Island har undertegnet konventionen i 1989, men har endnu ikke ratificeret den. Island har således ikke endeligt tilsluttet sig konventionen. Se [liste over undertegnelser og ratifikationer](#).

De tre nordiske landes ratifikation af den europæiske konvention betyder, at der er to regelsæt, der regulerer spørgsmålet om overførsel af retsforfølgning mellem disse lande. På den baggrund blev der den 19. november 1973 på et nordisk rigsadvokatmøde i Stockholm truffet beslutning om følgende:

- Samarbejdsaftalen gælder i sin helhed i forholdet mellem nordiske lande, som ikke begge har tilsluttet sig konventionen.
- Samarbejdsaftalens §§ 4, 5, 7 og 8 gælder udover og i stedet for konventionens bestemmelser i forholdet mellem nordiske lande, som har tilsluttet sig konventionen.

Retningslinjerne i afsnit 3 gælder på den baggrund for alle nordiske lande.

Det betyder, at:

- Mellem Danmark, Finland og Island gælder den nordiske samarbejdsaftale i sin helhed.
- Mellem Danmark, Norge og Sverige gælder §§ 4, 5, 7 og 8 i den nordiske samarbejdsaftale og herudover den europæiske konvention.
- Mellem Danmark og et ikke-nordisk land gælder den europæiske konvention, såfremt dette land har tilsluttet sig konventionen.

Det følger af samarbejdsaftalens § 8, at spørgsmål om hvordan bestemmelserne samarbejdsaftalen skal praktiseres, bør søges løst efter samråd og i forståelse mellem landene.

5. Straf og andre retsfølger

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Internationale konventioner og aftaler

- Nordisk samarbejdsaftale af 6. februar 1970 om overførsel af retsforfølgning i straffesager.
- Den Europæiske Konvention af 15. maj 1972 om overførsel af retsforfølgning i straffesager.

Love og forarbejder

- Lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager.
- Lov nr. 322 af 4. juni 1986 om ændring af straffeloven, kriminallov for Grønland, lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager.
- Lov nr. 490 af 17. juni 2008 om ændring af straffeloven og forskellige andre love.
- Cirkulæreskrivelse af 23. oktober 1972 om ændring i samarbejdsaftalen (af 6.2.1970) om retsforfølgning i andet nordisk land end der, hvor den strafbare handling er begået.